

ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Tiedote valvottavalle tilalle

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

TIETOA ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONNASTA

Tiloille tehtävän eläinten hyvinvoinnin valvonnan tarkoituksena on selvittää, täyttyvätkö tuotantoeläinten pidolle asetetut eläinsuojelulainsäädännön vähimmäisvaatimukset.

EU-säädökset edellyttävät jäsenmaita tekemään ennalta suunniteltuja tuotantoeläinten hyvinvoinnin tarkastuksia. Eläinten hyvinvoinnin valvontaa tehdään otantaan perustuen nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja turkiseläintiloille sekä kanaloihin ja broileritiloille. Kyseisiä eläinlajeja pitävien tilojen valvontamäärät vaihtelevat vuosittain, mutta yleensä tiloja valvotaan noin 1-10 %. Myös ankkoja ja hanhia pitäviä tiloja voidaan valvoa otannan perusteella. Tilakäynneillä valvottavista tiloista 20-25 % valitaan valvontaan satunnaisesti ja loput tilat erilaisiin painotuksiin perustuen.

Tuotantoeläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset ovat osa täydentäviä ehtoja, joiden noudattaminen on useimpien tiloille maksettavien maataloustukien ehtona. Täydentävien ehtojen noudattamisessa havaittujen laiminlyöntien vaikutuksesta tilalle maksettaviin maataloustukiin on kerrottu kappaleessa ”Valvonnan havaintojen vaikutukset tilalle maksettaviin maataloustukiin”. Eläinten hyvinvoinnin valvonnan yhteydessä suoritetaan usein myös Ruokaviraston vastuulla olevia, eläinperusteisesti myönnettävien EU- rahoitteisten sekä kansallisten tukien valvontoja.

Otantaan perustuvien tarkastusten lisäksi kotieläintilalle voidaan tehdä tarkastus, jos epäillään, että eläintä hoidetaan tai kohdellaan eläinsuojelulain vastaisesti. Useimmiten epäily herää kansalaisen ilmoituksen perusteella, mutta myös esimerkiksi teurastamolta välitetyn tiedon kautta. Epäilyyn perustuva tarkastus voi laajentua hallinnollisesti täydentäviin ehtoihin.

Maatilalla tarkastuksen suorittavat aluehallintovirastojen tarkastajat tai kuntien eläinsuojeluviranomaiset. Tiloille, joille tehdään täydentävien ehtojen tarkastus, tehdään samalla käynnillä myös otantaan perustuva eläinsuojelutarkastus. Tarkastus voidaan tehdä yhdessä esimerkiksi ELY-keskuksen rehuvalvontoja tai eläinten hyvinvointikorvausten vaatimuksia valvovan tarkastajan kanssa. Aluehallintovirastojen valvontaa ohjaa ja hallinnoi Ruokavirasto, mutta kuntien valvontaa ohjaavat aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit ja kuntatyönantaja. Valvonnasta ei pääsääntöisesti ilmoiteta etukäteen.

TILAKÄYNTI

Valvonnassa tarkastetaan, noudatetaanko tilalla kyseisen eläinlajin pidolle asetettuja eläinsuojelusäädösten vähimmäisvaatimuksia. Eläinten hyvinvointia koskevassa täydentävien ehtojen tilavalvonnassa puolestaan valvotaan täyttyvätkö tietyt tuotantoeläinten pidolle asetetut eläinsuojelulainsäädännön vaatimukset, jotka on asetettu täydentävien ehtojen vaatimuksiksi. Tieto siitä, mikä tarkastus on kyseessä, näkyy joko tarkastuslomakkeen otsikossa tai rastitettuna tarkastuslomakkeeseen. Aluehallintovirastojen tekemissä tarkastuksissa voidaan asiasta myös jakaa erillinen tiedoksianto.

Eri eläinlajien valvonnassa tarkastettavat asiat on listattu eläinlajikohtaisissa tarkastuslomakkeissa, jotka löytyvät Ruokaviraston internetsivuilta:

www.ruokavirasto.fi > viljelijät> eläintenpito > eläinten suojelu ja kuljetus > Tarkastuslomakkeet

Lisätietoja vaatimuksista löytyy lainsäädäntöoppaista, valvontaohjeista sekä vaatimuslistoista:

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/taydentavien-ehtojen-valvontaohjeet/>

> Täydentävien ehtojen eläinten hyvinvoinnin vaatimuslistat 2020

TARKASTUSKERTOMUS

Tilalle suoritetusta tarkastuksesta laaditaan kirjallinen tarkastuskertomus, joka voi olla esimerkiksi tuotantoeläintilojen otantatarkastuksia varten laadittu tarkastuslomake tai täydentävien ehtojen havaintopöytäkirja. Eläintenpitäjä voi saada kopion tarkastuskertomuksesta heti tarkastuksen jälkeen. Yleisempää kuitenkin on, että tarkastuskertomus toimitetaan myöhemmin postitse, koska kattavan asiakirjan tekeminen vie aikaa ja on tarkoituksenmukaisempaa toimisto-olosuhteissa.

Tarkastuksen johtopäätöksenä on, että lainsäädäntöä on joko noudatettu tai rikottu. Lisäksi voidaan antaa eläinten hyvinvointia edistäviä neuvoja ja ohjeita tilanteessa, jossa lainsäädäntöä ei ole rikottu.

Täydentävien ehtojen valvonnassa eläinten pitäjä voi antaa tarkastuskertomuksen kuulemisliitteessä valvontaan liittyviä lisätietoja, vaikka tilalla ei olisi havaittu laiminlyöntejä. Halutessaan viljelijä voi allekirjoittaa ja palauttaa kuulemisliitteen tai antaa selvityksensä haluamallaan tavalla. Allekirjoituksen puuttuminen ei estä asian jatkokäsittelyä. Täydentävien ehtojen valvonnan kyseessä olleessa havaintopöytäkirjan allekirjoittaminen ei poista muutoksenhakuoikeutta tukipäätöksestä, jonka tekee maaseutuelinkeinoviranomainen; katso kohta ”muutoksenhakuoikeus” sivulla 4.

KUULEMINEN JA SELVITYSPYYNTÖ

Eläintenpitäjällä on oikeus ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä viranomaisen tekemistä havainnoista sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Kuuleminen eläinsuojeluasiassa voidaan suorittaa joko kirjallisesti tai suullisena kuulemisena. Jos valvonnassa on todettu vakavia kiireellisiä toimenpiteitä vaativia puutteita, eläintenpitäjää kuullaan vain, jos hän on viivytyksettä tavattavissa. Joissain tilanteissa tarkastuksen tekijä voi joutua hankkimaan lisäselvitystä eläinten pitäjältä tai ulkopuoliselta taholta.

HALLINTOPÄÄTÖS

Hallintopäätöksessä ilmoitetaan havaittu epäkohta ja päätöksen perustelut. Lisäksi siinä ilmoitetaan, mihin toimenpiteeseen päätöksessä on ryhdytty. Päätös toimitetaan tiedoksi asianosaiselle. Päätöksessä on myös sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Jos tarkastuksessa havaitaan säädösten laiminlyöntejä, eläimen omistajalle annetaan kielto jatkaa säädösten vastaista toimintaa tai määräys korjata laiminlyönti annetussa määräajassa. Vakavissa ja kiireellisissä tilanteissa tarkastuskäynnillä voidaan ryhtyä omistajan kustannuksella myös välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tällöin voidaan esimerkiksi järjestää eläimille ensiapuna ruokaa ja juomaa sekä hoitaja paikan päälle. Jos eläinten hoito ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, ne voidaan myydä, viedä teuraaksi tai lopettaa.

Uusintatarkastus

Mikäli valvonnassa todetut puutteet sitä vaativat, määräajan umpeuduttua uusintatarkastuksessa valvotaan, että määräystä on noudatettu ja tarkastuksessa havaitut puutteet on korjattu.

Täydentävien ehtojen johtopäätös ja mahdolliset seuraamukset

Tarkastuksen havaintojen perusteella aluehallintoviraston läänineläinlääkäri tekee havaintopöytäkirjan liitteeseen johtopäätökset valvonnasta, sekä ehdottaa mahdollisia täydentävien ehtojen seuraamuksia, joiden taso riippuu todetun laiminlyönnin vakavuudesta, kestosta sekä laajuudesta. Kuulemiskirje toimitetaan tilalle yhdessä havaintopöytäkirjan kanssa. Täydentävien ehtojen seuraamukset vahvistaa vielä ELY-keskuksen koordinaattori, joka tekee eri valvontaosioiden seuraamusprosenttiehtotusten perusteella lopullisen pöytäkirjan kaikista tilan kyseisen tukivuoden täydentävien ehtojen valvonnoista. Myös kunnan eläinsuojeluviranomaisen tuotantoeläintilalle tekemä epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus voi johtaa tukiseuraamuksiin läänineläinlääkäriin tekemän hallinnollisen laajennuksen kautta.

Valvonnan havaintojen vaikutukset tilalle maksettaviin maataloustukiin

Täydentävät ehdot ovat perustuen, viherryttämistuen, nuoren viljelijän tuen, peltokasvipalkkion, lammas- ja vuohipalkkioiden, lypsylehmäpalkkion, nautapalkkion, ympäristökorvauksen (ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset), luonnonmukaisen tuotannon korvauksen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointikorvauksen ehtona. Mahdollinen tukiseuraamus kohdistuu siis kaikkiin edellä mainittuihin tilalle maksettaviin tukiin.

Täydentävien ehtojen seuraamusprosenttia määrättäessä arvioidaan noudattamatta jättämisen laajuutta, vakavuutta, kestoa, tahallisuutta sekä toistuvuutta. Tavanomainen seuraamus täydentävien ehtojen rikkeitä havaittaessa on 3 %. Vähäisten laiminlyöntien osalta seuraamus voi olla myös ns. varhainen varoitus ja lievissä laiminlyönneissä 1 %. Vakavammissa rikkeissä seuraamus voi olla 5 %. Myös toistuvasti havaittu sama rike tai rikkeen toteaminen tahalliseksi korottaa tukileikkausprosenttia. Seuraamus voi nousta jopa 100 prosenttiin.

Lisätietoa täydentävistä ehdoista ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan seuraamuksista löytyy Ruokaviraston internetsivuilta: www.ruokavirasto.fi > Viljelijät > tuet ja rahoitus > täydentävät ehdot

Muutoksenhakuoikeus

Hallintopäätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus ja muut valituksen tekemistä koskevat tiedot löytyvät päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta.

Viljelijä voi hakea oikaisua täydentävien ehtojen valvonnan lopputulokseen tukipäätöksestä, jonka tekee maaseutuelinkeinoviranomainen. Päätöksien liitteenä olevissa oikaisuvaatimusosoituksissa annetaan ohjeet oikaisujen tekemiseen.

Alueellisten ELY-keskusten, Aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan valtionviraston yhteystiedot:

ELY-keskus	Puhelinvaihte	Aluehallintovirasto	Puhelinvaihte
Uusimaa	0295 021 000	Etelä-Suomi	0295 016 000
Häme	0295 025 000		
Kaakkois-Suomi	0295 029 000		
Varsinais-Suomi	0295 022 500	Lounais-Suomi	0295 018 000
Satakunta	0295 022 000		
Pirkanmaa	0295 036 000	Länsi- ja Sisä-Suomi	0295 018 450
Keski-Suomi	0295 024 500		
Etelä-Pohjanmaa	0295 027 500		
Pohjanmaa	0295 028 500		
Etelä-Savo	0295 024 000	Itä-Suomi	0295 016 800
Pohjois-Savo	0295 026 500		
Pohjois-Karjala	0295 026 000		
Pohjois-Pohjanmaa	0295 038 000	Pohjois-Suomi	0295 017 500
Kainuu	0295 023 500		
Lappi	0295 037 000	Lappi	0295 017 300
Ahvenanmaan valtionvirasto	018 635 270		